

KATOLIK POLSKI

"KATOLIK POLSKI" wychodzi 6 razy w tygodniu
i kosztuje na miesiąc
3.— zł.

Redakcja i Administracja:
Katowice, Rynek 12
TELEFON 1414

ZA OGŁOSZENIA płaci się za wiersz 15 groszy
milimetrowy. Wiersz reklamowy 60 groszy
Na pierwszej stronie 80 groszy.

Nr. 99.

Katowice, sobota 28-go kwietnia 1928

Rok IV.

Jeszcze jeden minister na Śląsku Opolskim.

Bytom. (tel. wł.) Jeszcze nie opuścił Śląska pruski minister oświaty, który w swej podróży bawi obecnie w Nysie, a już przybył tutaj minister spraw wewnętrznych, socjalista Grzesiński, aby wygłosić w Zabrzu odczyt z powodu zakończenia półrocznej zimowej na tamtejszym uniwersytecie ludowym. Mowę powitalną wygłosił burmistrz Zabrze, Lukaszek, były członek Komisji Mieszanej. Minister Grzesiński wygłosił następnie dłuższy odczyt na temat „Pruska działalność kulturalna na wschodnich kresach niemieckich”, który podany został przez radio. Wyraził on radość, że ma sposobność wypowiedzenia swego poglądu na ścisłą łączność całego wschodu i podkreślił konieczność prowadzenia jednolitej polityki w stosunku do całego wschodu.

W trakcie odczytu poruszył minister Grzesiński także rozgrywający się obecnie proces o morderstwo, dokonywane przez specjalną policję na Śląsku w czasie plebiscytu. Gdzie drwa rąba — mówił minister — tam leca wióry. Jeśli w czasie regularnej wojny rzadko kiedy dochowywane są międzynarodowe zobowiązania, to tym mniej objawia się poczucie humanitarności w nieregularnej wojnie domowej. Jest rzeczą ubolewną godną, że wydarzenia z przed siedmiu lat stają się przedmiotem rozpraw sądowych. Minister wyraził oburzenie, że ludzie, należący do oddziałów Anlocka i Rossbacha, którzy na mocy amnestii górnośląskiej nie

potrzebują obawiać się kary za swe czyny, obecnie oskarżają przedstawicieli rządu, którzy z tej amnestii nie korzystają, o podburzanie do mordów kapturowych. Rząd pruski nigdy nie zapomni, co uczynił lud górnośląski dla narodu i państwa niemieckiego.

Przechodząc do właściwego tematu, minister omówił przedwojenną politykę kresową, która jego zdaniem była błędna. Obecne Prusy potępiają cele dawniejszej polityki pruskiej i dążą do tego, by wszystkim klasom społecznym umożliwić egzystencję, szkody, wynikłe przez rozgraniczenie, naprawić i w pokojowej współpracy z mniejszością dążyć do osiągnięcia celów kulturalnych. Tę politykę można zupełnie dobrze pogodzić z sumiennym przestrzeganiem praw, jakie zostały mniejszości obcojęzycznej zagwarantowane w konstytucji i w międzynarodowych traktatach.

Minister przyznał, że pod względem kulturalnym i gospodarczym wschód Niemiec jest zacofany, a to dzięki błędnej polityce przedwojennej, która go zaniedbywała. Dlatego zadaniem obecnych Prus jest wszystko uczynić, aby naprawić błędy przeszłości. Nie można więc jednej tylko części, na przykład Wschodnim Prusom pomagać. Należy pomoc kulturalną i materialną równomiernie rozdzielać na cały wschód. Dom i szkoła — oto środki, zapomocą których Prusy zamierzają szerzyć na wschodzie kulturę niemiecką.

Po odczycie odbył się koncert.

Wyrok w sprawie szkół mniejszościowych.

Berlin. (Tel. wł.) Półurzędowe biuro Wolffa donosi, że we czwartek sąd rozjemczy w Hadze wydał wyrok w sprawie zatargu o szkoły mniejszościowe w Województwie śląskim. Wyrok ten jest bardzo obszerny i zawiera 52 strony. Pod względem prawnym odbiega on, według doniesienia biura Wolffa, w niektórych punktach od poglądu niemieckiego. Mianowicie wyrok stwierdza, że oświadczenie rodziców w myśl konwencji genewskiej uważać należy jako oświadczenie o przynależności językowej dziecka. W odniesieniu do samego zatargu, który wywołał skargę Niemiec, sąd potwierdził rozstrzygnięcie prezydenta Calondra. Orzekł bowiem, że nie wolno żadnej władzy sprawdzać

deklaracji o przynależności do mniejszości narodowej, ani też nie wolno władzom przeprowadzać egzaminów językowych z dziećmi zgłoszonymi do szkół mniejszościowych. Również niedopuszczalnym jest odrzucanie wniosków z powodu t. zw. fałszywych deklaracji o przynależności językowej na podstawie uznania ich za nadużycie prawne. Trybunał uznał za nieprawne badanie w sprawie przynależności językowej dzieci i wychowawców przeprowadzone przez władze polskie w roku 1926/27. Według wyroku Trybunału zarządzone tymczasowo przez Ligę Narodów egzaminy językowe w niemieckich szkołach mniejszościowych w przyszłości nie mogą się odbywać.

Obrady budżetowe.

Warszawa. (PAT.) We czwartek rozpoczęły się obrady sejmowej komisji budżetowej. Referent poseł Malinowski oświadczył się za propozycją, zwiększenia wydatków o sumę 9 milj. zł., oraz podwyższenia funduszu zakładowego Banku Rolnego o 100 milj. zł. W głosowaniu przyjęto cały budżet w brzmieniu przedłożenia rządowego, uwzględniając jedynie wniosek referenta o wstawienie do budżetu nowej pozycji w sumie 200 tys. zł. na zmniejszenie oprocentowania pożyczek województw zachodnich. Następnie przystąpiono do budżetu Mini-

sterstwa Komunikacji. Obecny na posiedzeniu komisji podsekretarz stanu w Ministerstwie Komunikacji inż. Czapski oświadczył, że minister Romocki z powodu choroby nie może przybyć na komisję, poczem wiceminister w dłuższym przemówieniu zobrazował działalność swego resortu. Następnie sprawozdawca budżetu omówił obszernie poszczególne pozycje budżetu Ministerstwa Komunikacji i zasady ogólnej gospodarki i zakończył swój referat, stawiając szereg wniosków w dziale wydatków oraz kilka rezolucji.

Nie będzie politechniki w Katowicach.

Warszawa. (PAT.) Polska Agencja Telegraficzna upoważniona jest do stwierdzenia, że podana w dziennikach wiadomość o zamierzeniu, a nawet postanowieniu przez Rząd utworzeniu w Katowicach politechniki nie odpowiada w żadnym stopniu prawdzie. Rząd trzeciej politechniki tworzyć nie zamierza.

Śledzie za węgiel.

Warszawa. (PAT.) W czwartek odbyło się w Ministerstwie Przemysłu i Handlu podpisanie protokołu dodatkowego do traktatu handlowego między Polską a Norwegią. Celem powyższego dodatkowego układu, który stanowi właściwie uzupełnienie traktatu handlowego, jest ułatwienie eksportu polskiego węgla do Norwegii w zamian za ułatwienie importu norweskich śledzi oraz konserw rybnych do Polski.

Brudny deszcz.

Bukareszt. (PAT.) Jak donoszą z Czerniowiec, we czwartek po południu w ciągu 3 godzin przy niezwykle zaciemnionym niebie padał tam ulewny deszcz, którego krople zawierały jakąś domieszkę, tak że woda pochodząca z opadu była zupełnie brudna jakby błotnista. Przyczyny dziwnego zjawiska są dotychczas niewyjaśnione.

Walki w Chinach.

Szanghaj. (PAT.) 1400 żołnierzy japońskich wyładowało we czwartek w Tsing-Tao i udało się natychmiast do Tsi-Nan-Fu. Dowódca wojsk południowych, generał Feng-Ju-Hsiang, posuwa się naprzód, dzięki kawalerii mahometańskiej, przybyłej z Kan-Su. Dowództwo wojsk północnych wysłało wszystkie siły zbrojne, jakie ma w swej dyspozycji, celem powstrzymanie ofensywy Feng-Ju-Hsianga.

Cerkiew w Rosji sowieckiej.

Rok już upływa od chwili, gdy metropolita nowogrodzki Sergiusz w charakterze tymczasowego kierownika Cerkwi rosyjskiej, chcąc ją ratować od bezlitośnych uderzeń władzy sowieckiej zawarł z Sowietami pewien rodzaj ugody i wydał odezwę do wiernych, a w tej liczbie do pozostających na emigracji, wzywającą do lojalności wobec faktycznego rządu Rosji. Odezwa ta nie znalazła ogólnego poparcia, biskupi rosyjscy przemieszkujący zagranicą, a więc wolni od opresji sowieckiej stanowczo wypowiedzieli się przeciwko ugodzie, a opinia nietylko rosyjska wyrażała wątpliwości bardzo poważne co do tego, czy możliwe jest pokojowe współzycie kościołów chrześcijańskich z władzą, która w liczbie kardynałów swoich zadań, zamierzeń i celów stawia na pierwszym planie walkę z wiarą w Boga i zniszczenie nietylko formalne lecz i rzeczowe wszelkich kultów o poza ziemskich czysto duchowych dążeniach.

Te obawy i powątpiewania już się sprawdzają. Otrzymano z Moskwy informacje, według których stosunek metropolity Sergiusza do Sowietów, nie został przez ogół rosyjski zaaprobowany, co zmusiło metropolitę Sergiusza do wydania w styczniu bieżącego roku nowej odezwy, nawołującej ludność prawosławną (zwłaszcza w Petersburgu) do jedności z Synodem moskiewskim. Lecz i to ponowne zawezwanie nie pomogło. Metropolita petersburski Józef i szereg innych biskupów, nie uznając władzy metropolity Sergiusza wystąpili ze znamienną i wręcz przeciwną założeniom Sergiusza deklaracją, przyjąć za niemożliwe pogodzenie się cerkwi z władzą komunistyczną, nie uznającą Boga.

Naturalnie odezwa petersburska wywołała prześladowania. Metropolita Józef został zesłany, a na jego miejsce metropolita Sergiusz mianował metropolitę Serafina, byłego pułkownika generalnego sztabu armii carskiej. Lecz, jak donosi „Krasnaja Gazeta”, ta zmiana nie wpłynie na stanowisko większości ludności prawosławnej w Rosji, albowiem w przeszło 90 procent parafii prawosławnych zeszlonooczna odezwa metropolitalna o pogodzeniu się Cerkwi z rządem sowieckim nie została dotychczas ogłoszona.

Istnieje więc nowy rozłam tembardziejże uzasadniony, że jak białogrodzka gazeta rosyjska „Nowoje Wremia” donosi, iż od ogłoszenia słynnego orędzia Metropolity Sergiusza o uznaniu władzy sowieckiej przez Cerkiew Prawosławną, Cerkiew ta nie doznała żadnego ulżenia swej niedoli. Nad całą działalnością Metropolity i Synodu rozciągnięto ścisłą kontrolę tajnej policji.

Równoległe z opozycyjnymi nastrojami wobec ugody z sowiecką władzą daje się spostrzegać w Rosji wzmoczenie się ducha i nastroju religijnego.

Wychodząca w Mińsku gazeta sowiecka „Zwiedza” pisze między innymi pod datą 10 kwietnia:

„Faktu osłabienia walki antyreligijnej, o czym mówi Stalin w swym referacie na 15 zjeździe partii komunistycznej nie można przemilczeć. Notujemy obecnie zjawisko bezwarunkowego obniżenia zainteresowania „bezbożną” robotą, która osobliwie energicznie szerzyła się podczas pierwszych lat rewolucji. Młodzież odeszła, prawie dezertowała z tej części kulturalnego frontu...”

„Zdawało się, iż uda się nam bez żadnej specjalnej agitacji, odsunąć „cerkiew chrystusową” na drugi plan. Lecz nie wzięto pod uwagę jednej okoliczności. Pozostałości starego rządu, które żyją i obecnie, tak samo jak i kapitalistyczne nowotwory, osobliwie kułactwo zupełnie nie mają zamiaru ociekiwać ze założonymi rękami własnej śmierci.” Jedyną polityczną platformą, która umożliwia wystąpienia drobno-burżuazyjnej reakcji, jedyną legalnie istniejącą organizacją, która odrzuca punkt widzenia klasowej walki proletariatu jest Cerkiew.”

„Hasło „braterstwo w chrystusie” w rękach kułacko-nepmanowskiej burżuazji jest orężem, przy-

pomocy którego robia oni próbe rozbicia jedynego klasowego frontu proletariatu. Kułak i proletariusz robia się dziećmi jednego „ojca niebieskiego“ (ortografia bolszewicka!).

Wyznania i releksje „Zwizdy“ są wysoce znamienne. Świadcza one z jednej strony, że walka radykalnego frazesu pod hasłem „bezbożnictwa“ jest nietylko w Rosji beznadziejnie przegrana, bo naród prawdy Bożej odebrać sobie nie pozwoli; z drugiej zaś jeszcze raz podkreślają, że żadnej ugody Kościoła ze światopoglądem, a więc i z władzą bolszewicką zawrzeć nie podobna. Między bolszewizmem i religią nie może być miejsca na przetargi. Racja bytu bolszewizmu nakazuje mu: — ujarzmić i zniszczyć; istota religii i Kościoła wymaga walki pod hasłem przetrwania i zwycięstwa.

Przegląd polityczny

Marszałek Piłsudski opuszcza szpital.

Stan zdrowia marszałka Piłsudskiego poprawił się na tyle, że opuścił już szpital Ujazdowski.

Podróż J. Em. Ks. Kardynała Kakowskiego do Francji i Anglii.

W dniu 18 maja r.b., w piątek, o godz. 9 m. 45 rano, z dworca głównego wyjeżdża J. Em. ks. kardynał Kakowski w towarzystwie J. E. ks. biskupa dr. H. Przeździeckiego, oraz księdza kanonika dra St. Mystkowskiego do Paryża, w celu podziękowania arcybiskupowi Paryża i Episkopatowi francuskiemu za odwiedzin Polski w czerwcu 1924 r.

J. Em. ks. kardynał przybędzie do Paryża dnia 19 maja o godz. 2 po południu. Na dworcu w Paryżu oczekiwać go będą: J. Em. kardynał Dubois w otoczeniu biskupów francuskich, przedstawiciele ambasady polskiej w Paryżu i kolonii polskiej.

Tego samego dnia wieczorem podejmować będzie Dostojników Kościoła polskiego p. Chłapowski, ambasador Polski w Paryżu. Nazajutrz, w niedzielę rano, J. Eminencja będzie obecny na uroczystym nabożeństwie w bazylice Sacre Coeur na Montmartre; w południe odbędzie się na cześć ks. kardynała Kakowskiego śniadanie u kardynała Dubois, na którym będzie również obecny Episkopat francuski. Po południu ks. kardynał Kakowski uda się na nieszpory do kościoła polskiego przy ulicy St. Honore.

Dnia 24 maja J. Em. ks. kardynał uda się w dalszą drogę do Londynu, by podziękować Prymasowi Anglii, kardynałowi Bourne'owi, za wizytę w stolicy Polski w maju r. ub. Po krótkim pobycie w Londynie J. Eminencja wjedzie do Rzymu ad limina Apostolorum.

Dymisja p. Calondra?

P. Calonder przybył do Genewy i odwiedził sekretarza general. Ligi Narodów p. Drummonda. Panuje przekonanie, iż p. Calonder zgłosi swą dymisję ze stanowiska komisarza na G. Śląsku. Sprawa jego dymisji byłaby rozstrzygana na czerwcowej sesji rady Ligi, która równocześnie przeprowadziła krytykę działalności Calondra podczas jego pobytu na Śląsku.

Aleksander Kornel Dobrowolski.

KU LEPSZEJ DOLI.

17) —o— (Ciąg dalszy).

Więcej już było w domu spokoju, bo przed południem malcy przesiadywali w szkole, a po obiedzie odrabiali lekcje, czego pani Wolińska pilnowała bardzo surowo.

Jednego przedpołudnia wróciła pani Luda z miasta, a minę miała niebywale ważną. Zaraz po powrocie pociągnęła panią Wolińską do swego pokoju.

— No, Aniela, zrobiłaś furorę. — Powiedział mi ktoś, że jesteś śliczna, a ponieważ spodobałaś się bardzo, ten ktoś pytał, czy nie zgodziłabyś się na to, żeby tu przychodził... w poważnych zamiarach.

Patrzyła bystro na siostrę, która zarumieniała się z lekka. Pani Wolińska zamyśliła się, a potem cicho odrzekła:

— Któżby tam myślał o starej babie z tylu bachorami...

— Darujesz, ale trzydzieści jeden lat, to jeszcze nie jest podeszły wiek.

— Podeszły może nie, ale dostatecznie dojrzały, by ustrzec przed głupstwem. Co innego mam na głowie, niż jakieś bałamuctwa, na których najgorzej mogłyby wyjść dzieci. Nie życzę sobie wcale tych „bywań“ — zakończyła twardo.

— Jak chcesz.

Gdy pani Wolińska znalazła się w swoim pokoju, usiadła na otomane i zagłębiła się w rozmyśleniach. Co prawda, nie miała dotąd czasu pomyśleć o sobie i jakiegokolwiek możliwości szukania szczęścia, poza osobami swych pięciu synów. Oni są żywym przypomnieniem tych lat szczęścia, przeżytych z Jankiem. Tak, było szczęście, lecz minęło. Nie wróci, i żadne inne nie

Mały ruch pograniczny.

Pomiędzy Polską a Litwą rozpoczął się od niedawnego czasu na pograniczu pewien mały ruch osobowy i towarowy, czego dotychczas nie było. To uprawnia do przypuszczania, że układy między obydwoma państwami doprowadzą do uregulowania stosunków, co jednej i drugiej stronie wyjdzie na pożytek.

Polscy Katolicy w Gdańsku.

Ludność polska w Gdańsku stara się u władz kościelnych katolickich w Gdańsku o przeprowadzenie swoich praw językowych. Równocześnie obywatele polscy, zamieszkali na terenie Wolnego Miasta Gdańska, zwrócili się do władz polskich z prośbą o przyspieszenie budowy polskiego kościoła przy pomocy funduszy rządowych, gdyż władze duchowne niemieckie nie chcą uwzględnić w istniejących kościołach katolickich postulatów ludności polskiej.

O kardynała sekretarza stanu.

Gazeta „Stampa“ dowiedziała się, że obecny kardynał sekretarz stanu czyli papieski minister spraw zagranicznych, ks. Gaspari, prosił przed niedawnym czasem Papieża o zwolnienie go z urzędu. Czuje się już podeszłym w lecach, pragnąłby zamiast trudnego urzędu ministra, poświęcić się spokojnym pracom naukowym nad prawem kanonicznym. Ojciec św. jednak wezwał kardynała do wytrwania przynajmniej przez pewien czas jeszcze na urzędzie. Jest też ku temu ważny powód polityczny. Jak wiadomo, ojciec św. wystąpił bardzo energicznie przeciwko nacjonalistom francuskim, za co ich gazeta „Action française“ zaczęła ostro kardynała Gaspariego. Papież nie chce dopuścić do tego, aby gazeta ta w ustąpieniu jego widzieć mogła niejako swoje zwycięstwo. Tem więcej, że Papież przejmuje sam odpowiedzialność za całą politykę watykańską.

Co do następcy kardynała Gaspariego przypuszczają, że zostanie nim albo nuncjusz w Berlinie Pacelli, albo nuncjusz w Madrycie, Tedeschini. Obaj oni zostaną mianowani kardynałami.

Ścisłejsze wybory we Francji.

Tegoroczne wybory we Francji odbyły się tak, jak wybory w Niemczech przed wojną. Cały kraj podzielono na 612 okręgów a z każdego z nich wybierano jednego posła. Przy tym systemie są konieczne wybory ścisłejsze, jeżeli żaden z kandydatów nie otrzymał więcej niż połowy wszystkich oddanych głosów.

Jednakże dwie zachodzą różnice w porównaniu z dawniejszymi wyborami ścisłymi. A więc najprzód, że wolno przy nich postawić zupełnie nowych kandydatów, gdy dawniej odbywały się wyborami tylko między kandydatami, którzy już byli przy pierwszym głosowaniu.

Druga zaś różnica ta, iż wybrany przy ścisłych wyborach jest ten, kto najwięcej ze wszystkich kandydatów głosów otrzyma.

Na tem zakładają nadzieje partie lewicy francuskiej. Partie zawierają między sobą sojusze i pomagają sobie wzajemnie.

Nad jednym objawem, wynikłym z wyborów, biadają jednak wszyscy Francuzi: nad powiększe-

nięciem podobnym do niego. Cień Janka stałby wszakże zawsze między nią a kimś innym, coby zechciał jej go zastąpić. Przytem dzieci... Ten ktoś zawsze byłby im obcym, może nawet obojętnym aż do srogości.

— Mówił, żeś śliczna... Uśmiechnęła się lekko i podeszła do lustra. Zobaczyła twarz o regularnych rysach, ciemną, niby u włoszki, z rumieńcem zdrowia, przywiezionym ze wsi. Ustąpi on wkrótce, razem z tą opalenizną i tylko wówczas powróci na lica, gdy ona stanie przy kuchni na parę godzin, aż nogi będą drętwieć.

Patrzy w zwierciadło, zwracając twarz w lewo i w prawo. Oczy mają taki zalotny błysk, tak szelmowsko spoglądają z ukosa... Już myślała, że zapomniła zwracać niemi, ale nie! Kobiety mają kokieteryję we krwi. Przypomina sobie, jak podobnie z ukosa zerką na swojego Janka, gdy na zabawie, jeszcze za narzeczeńskich czasów, panie wybierały do walca. Ona szła, niby to w innym kierunku, obserwując, jakie to na nim zrobi wrażenie, lecz potem, jak kotka, skoczyła ku niemu, by ubiec inną niewiastkę, która zmierzała wprost do niego.

Minęły te błogie chwile przemilego przekomarzania się i tych przeprosin, stokroć więcej miłych, niż cudość bez tego wstępu. Została jej troska o los tych młodych istnień i walka z życiem, tak bezwzględne, gdy chodzi o pogrzebienie biedaków. Ot, teraz potrzeba tyle pieniędzy na książki dla chłopców, a skąd je wziąć? Obiecywał wprawdzie ksiądz Ratajski, że będzie się starał, żeby jej dano do szycia bieliznę dla internatu, ale czy można liczyć na to? A zarobiłaby tyle, żeby przy sposobności mogła sprawić bieliznę i dla swoich chłopaków i zostałaby jeszcze na książki. Już sobie obliczyła dokładnie, ile kosztowałoby płótno, guziki, nici i igły. Ta suma, odjęta od wynagrodzenia za pracę, zostawiłaby poważną resztę. Czy to tylko nie należałoby do marzeń?

niem się liczby głosów komunistycznych. Cały milion obywateli głosowało na komunistów i choć w pierwszym głosowaniu ani jeden komunist nie został wybrany, przy wyborach ścisłych kandydował w 22 okręgach. Dziwić się temu objawowi nie bardzo można, bo położenie ludności we Francji jest bardzo ciężkie.

Francja wobec paktu przeciw wojnie.

Jak pisaliśmy, rząd francuski nie godzi się na zalecany przez Stany Półn. Ameryki pakt przeciw wojnie. Podaliśmy też cztery ważne punkty, których uwzględnienia Francja się domaga. Obecnie donoszą, że w tym wszystkim Anglia Francji pomaga. Mianowicie, punkty owe, zanim je Francja Ameryce wydała, były omawiane, a nawet ułożone z rządem angielskim. Znany też jest główny powód i cel postępowania Francji. Chce ona za każdą cenę zapewnić sobie w razie wojny zbrojną pomoc Anglii, zapewnioną jej w dawniejszych umowach między temi obydwoma państwami.

Kto wie jednak, czy rząd angielski będzie mógł dotrzymać, co Francji obiecał. Naród bowiem angielski, jak o tem donosiliśmy, uważa plan amerykański za dobry. Natomiast plan francuski spotkał się w gazetach angielskich z wielką i ostrą nagana. Mimo to, należy sobie życzyć, aby plan amerykański został przyjęty.

Długi Anglii.

Angielski minister skarbu przedłożył parlamentowi budżet na rok 1927/28. Wykazane są w nim również długi Anglii. Dnia 1 kwietnia 1926 roku wynosiły one 7721 milionów funtów szterlingów. Za dnia 1 kwietnia 1928 r. suma ta wyniosła 7521 milionów. W ciągu dwu lat Anglia spłaciła zatem 200 milionów.

Lecz minister uważa, że to za mało, dla tego będzie się trzymał odłaj innej, praktyki w tej sprawie. Mianowicie dotąd Anglia spłacała tyle, na ile jej pozwalało położenie finansowe kraju. Jeśli było lepsze, spłacano więcej. Jeśli zaś pieniędzy brakło, spłacano mniej.

W ten sposób jednak spłacenie długów państwowych trwałoby zbyt długo. Dla tego obecny minister skarbu Churchill, postanowił zastosować w tej rzeczy system słynnego bardzo ministra angielskiego Disraeliego, żyjącego za czasów królowej Wiktorji. Minister ten, pochodzący zresztą z rodziny żydowskiej, trzymał się co do długów państwowych takiej zasady: „Czy są dobre, czy złe, czas pewną sumę długów trzeba co rok spłacić. Suma ta musi stanowić stałą cyfrę w każdorazowym budżecie.

Obecny minister Churchill postanowił, aby Anglia spłacała co rok 355 milionów funtów szterlingów długów, bo czyniąc to, zdoła spłacić cały dług swój w przeciągu 50 lat.

OKULARY
w doskonałym optycznym
i technicznym wykonaniu

WYK
Optyk Dyplom
KATOWICE
ul. św. Jana 13.

Obsunęła się znów na otomanę, tak już daleka była od zwierciadła i tej paplaniny Ludy o jej piękności.

Naraz aż krzyknęła z przerażenia. Dwunasta godzina, a ona nie zaczęła nawet nastawiać obiadu! A tu chłopcy już się zaczęli schodzić. Dalejże do obierania ziemniaków! Wczoraj zabiła ostatnią kurę, przywiezioną z Czarnej. Czy tylko zdoła na czas ją usmażyć? Jakże można nabijać sobie głowę głupstwami, gdy dzieci mają wrócić do domu, pewnie głodne i zmęczone tem siedzeniem wielogodzinnem!

Zakrzatnęła się żywo koło garnków i już wszystko wróciło do dawnego trybu. Szarzysta życia pochłonięta panią Wolińską na nowo, lecz nie na długo.

Po tygodniu wpadł do niej ksiądz Ratajski.

— Ciociu, wygrana! Jest robota.

Patrzyła na niego oszłomiona. A po chwili... rozbiegała się. Gdy spoglądała na nią, zdziwiony niepomierzenie, odezwała się, ściskając mu mocno ręce.

— To z radości.

Ksiądz Ratajski tak był żyty z domem pana Satora, kolegując z jego synem Karolem od ławy gimnazjalnej a potem przez seminarjum, że mówił do niego „dziadziu“, a do jego córki „ciociu“. Znając materialne położenie pani Wolińskiej, ucieszył się naprawdę z tak pomyślnego obrotu sprawy.

Już nazajutrz po południu podjęła pani Wolińska zaliczkę na robotę i poszła z chłopcami na zakupy. Każdy z nich przyniósł do domu po sztucze płótna i zaraz wieczór zaczęło się krajanie koszul.

Po kilku dniach bielizna była przykrojona, a potem zaczęła furczyć maszyna do szycia. Przez pierwszych kilka dni odczuwała pani Wolińska w nogach to szczyt. Bolały ją stopy tak silnie, że musiała przerwać zajęcie. Lecz po dwóch dniach turkot maszyny znów napędzał mieszkanie.

(Ciąg dalszy nastąpi).

WIADOMOŚCI ZE ŚLĄSKA

Sobota

28

kwietnia

Św. Pawła od Krzyża, wyznawcy,
* 1694, † 1775.

Św. Witalisa i Walerji, małżon-
ków i męczenników.

Św. Teodory, dziewicy.

SŁOW.: ZYWISŁAW.

Ktoby zgorszył jedno z tych małych, którzy w
Mie wierza, lepiej mu, aby zawieszono kamień
młyński u szyi jego i zatopiono go w głębokości
morskiej. (Marek IX. 41.)

Zdanie: Wiele czyni, kto wiele kocha, wiele
czyni, kto co czyni, dobrze czyni.

W ogniu doświadcza się żelazo, a w pokusach
maż sprawiedliwy.

Kalendarz astronomiczny: Słońce wschodzi o
godz. 4.21, zach. o godz. 19.03. — Księżyc wschodzi
o godz. 11.46, zachodzi o godz. 2.49. Księżyc mija
Uran. — Słońce stoi w południe w zodiakalnym
znaku Byka 7 stopni 56 min. 30 sek. — Księżyc na-
tomiasz znajduje się w znaku Lwa 27 stopni 6 min.

Długość dnia wynosi 14 godzin, 42 minuty.

Zmiany powietrza przed 100 laty: suche z lek-
kim wiatrem. Jutro: łagodne, korzystne dla ro-
ślin.

Dziecko polskie do szkoły polskiej.

Od 4 do 8 maja odbędą się wpisy dzieci do
szkoły. Rodzice polscy mają obowiązek sumienia,
zapisać swoje dzieci do szkoły polskiej.

Ogółem jest dzieci w szkołach 179 tysięcy. Do
szkół polskich uczęszcza 160 tysięcy. To jest 88
procent. Zaś 12 procent do szkoły niemieckiej.

Szkół polskich jest na Śląsku 551, niemieckich
zaś 106.

Liczba dzieci w polskich szkołach stale wzrasta.
Jeszcze w 1926 szkoły niemieckie liczyły 5500 dzie-
ci polskich, w roku 1927 zaś już tylko 2500. W tym
roku żadne dziecko polskie nie powinno być wpisa-
ne do szkoły niemieckiej.

— **Kredyty na budowę dróg bitych.** „ABC“ donosi,
że Bank Gospodarstwa Krajowego przyznał miastom i
powiatowym związkom komunalnym kredyt w wyso-
kości 5 milionów dolarów na naprawę i budowę nowych
dróg bitych. Wysokość przyznanej pożyczki poszcze-
gólnym powiatom będzie uzależniona od istotnych po-
trzeb tychże. Według obliczeń min. robót publicznych
zostanie wybudowanych 1800 km. nowych dróg bitych.

— **Ciągnięcie premijowych dolarówek.** Ciągnięcie
premji do 5 proc. premijowej pożyczki dolarowej serii
II-giej odbędzie się dnia 1-go maja 1928 r. o godzinie
10-tej rano.

— **Nowy gatunek papierosów.** W dniach naj-
bliższych ukaże się w sprzedaży nowy gatunek pa-
pierosów luksusowych z ustnikiem pod nazwą:
„Gabinetowe“. Cena nowych papierosów została
w tych dniach zatwierdzona przez ministra skarbu
i wynosi 20 groszy za sztukę, czyli 4 złote za pacz-
kę (20 sztuk). Odnośne rozporządzenie ukaże się w
najbliższym numerze „Dziennika Ustaw“.

Województwo śląskie

* **Podróże ks. Biskupa.** J. E. ks. biskup dr. Li-
siecki wyjeżdża w sprawach urzędowych w nie-
dziele do Warszawy i powróci we wtorek. Dnia
3 maja br. rozpocznie wizytacje kanoniczne de-
kanatu tarnogórskiego i lublinieckiego, które trwać
będą, aż do 21 maja br.

* **Zakaz wyszynku w dniach poborowych.** Dy-
rekcja Policji w Katowicach przypomina, że w
związku z poborem wojskowym obowiązują na ob-
szarze Województwa Śląskiego zakaz sprzedaży i
podawania napojów alkoholowych zawierających
więcej niż 2,5% alkoholu w miejscowościach, w któ-
rych zarządzono pobór wojskowy. Zakazane jest
również podawanie specjalnego piwa wysokopro-
centowego, to jest zawierającego ponad 2,5% alko-
holu.

* **Sprawa ośmiodziesiętnego dnia pracy pracow-
ników hutniczych.** W środę odbyła się u komisa-
rze demobilizacyjnego w Katowicach konferencja
przedstawicieli ciężkiego przemysłu w sprawie prze-
prowadzenia pracowników, zatrudnionych w hu-
tach, z 10-godzinnego, na 8-godzinnny dzień pracy.
W wyniku tej konferencji niektórzy przemysłowcy

zgodzili się na przeprowadzenie w krótkim czasie
swoich pracowników na ośmiodziesiętny dzień
pracy.

* **Ponowne układy w budownictwie.** W ponie-
dzialek, dnia 30 kwietnia o godzinie 3 po południu
będzie nadzwyczajna komisja rozjemcza rozpatry-
wać spór o poprawę zarobków w budownictwie.

* **Kurs w Szkole Pielęgniarstwa i Opieki Spo-
łecznej przy Czerwonym Krzyżu w Katowicach**
rozpocznie się w połowie sierpnia br.

Przyjęte być mogą kandydatki w wieku od 18
do 30 lat z wykształceniem szkół średnich (gimna-
zjum, liceum, seminarjum).

Szkola jest 2-letnia i obejmuje wykształcenie
teoretyczne i praktyczne z zakresu pracy szpitalnej
i higieny społecznej. Na pokrycie kosztów utrzy-
mania w internacie i kształcenie kandydatek otrzy-
mać mogą stypendjum.

Bliższych informacji udziela kancelaria szkoły,
ul. Andrzejki 9, IV p. Zgłoszenia kierować należy do
dyrektorki szkoły M. Mochnackiej.

* **Zebranie Towarzystwa młodych ogrodników.**
W niedzielę, dnia 29 kwietnia br. odbędzie się o go-
dzinie 16 na Górze Redena w Królewskiej Hucie ze-
branie, na które się wszystkich 35 członków oraz i
sympatyków zaprasza.

Członkami Towarzystwa mogą zostać nie tylko po-
mocnicy ogrodnicy lecz i praktykanci i samodzielni
ogrodnicy w młodszym wieku. Pożądany jest rów-
nież udział starszych ogrodników. Wykład o „Pol-
skim Towarzystwie we Francji“ wygłosi instruktor
p. Szczepaniak, który przebył 5 lat we Francji jako
czynny członek i pomoże Towarzystwu młodych ogro-
dników do zorganizowania się na sposób polsko-
francuski.

Porządek obrad obejmuje np. sprawę taryfy płacy
dla członków wycieczki naukowej, sprawę odznak To-
warzystwa i inne.

Każdy młody ogrodnik winien wstępować do swej
organizacji. Nietylko sami pomocnicy, bądź co bądź
żywił za mało stały właściwie płynny a więc nie-
zdolny do podtrzymania życia organizacji, — lecz
przedewszystkiem młodzi samodzielni ogrodnicy ży-
wił stały, tworzyć przedewszystkiem w pierwszej lin-
ii zwarte kadry Towarzystwa młodych ogrodników.
Katowiccy pomocnicy ogrodnicy, którzy utworzyli
własne kółko pomocników przystępują do szerszej
organizacji deklarując temsamem, że są ogrodnikami
— polakami. Słychać, że tylko pomocnicy Niemcy —
nie chcą wstąpić do Towarzystwa młodych ogrodn-
ków, co jest niesłuszne, gdyż rozchodzi się o żywo-
tne sprawy ogrodników — pracobiorców jak o zu-
pełnia zaniedbaną sprawę taryfy dla ogrodników —
wszelkich kategorii Z. Z. P. wysłał swego delegata
p. Karugę na zebrania w celu omówienia i opraco-
wania taryfy dla ogrodników.

Z Katowickiego.

Katowice. (Przeniesienie biur konsulat
włoskiego). Konsulat włoski w Katowicach został
przeniesiony do nowej siedziby przy ul. Pocztowej 11.

— (Zarząd Związku regulacji Rawy)
postanowił budowę oczyszczalni w Klimzowcu (obok
Królewskiej Huty). Poza tem przewidziana jest w
Klimzowcu budowa małej oczyszczalni doświadczałnej.
Roboty przygotowawcze są już w toku, a budowa roz-
pocznie się z początkiem czerwca b. r. Budowę oczy-
szczalni centralnej w Zawodziu i Szopienicach narazie
odroczone. Budowę kanału zbiorczego, odprowadza-
jącego ścieki aż do Zawodzia, uchwalono oddać pew-
nej firmie francuskiej z tem, że połowa tego zbiornika
od ulicy Zamkowej aż do Zawodzia ma być wykonana
w miarę postępu robót około nowego koryta Rawy je-
szcze w roku bieżącym, natomiast druga część aż do
Zawodzia ma być przeprowadzona w roku następnym.

— (Spoczynek niedzielny w dniu 3 Ma-
ja). Dyrekcja Policji w Katowicach przypomina, że za-
kazane jest w dniu 3 maja w czasie od godz. 9-ej do
12-ej:

1. wykonywanie przemysłu szynkarskiego we
wszystkich restauracjach, kawiarniach, destylach i
wszelkiego rodzaju wyszynkach.
2. wykonywanie wszelkich prac w zakładach go-
larskich i fryzjerskich;
3. wykonywanie wszelkiego handlu ulicznego jako-
też ze straganów, kiosków itp. urządzeń.

W dniu święta 3-go Maja również obowiązują
wszelkie inne przepisy o zewnętrznym uczczeniu nie-
dziel i świąt oraz o handlu i pracy w niedzielę i święta.

Zawodzie pod Katowicami. (Usiłowa-
nie samobójstwa w o.) Dnia 25 bm. o godz. 9.45 usiło-
wała popełnić samobójstwo w fabryce mebli przy

ulicy Krakowskiej 4 robotnica Cecylja Sobczyk
lat 20, zamieszkała przy ulicy Kunegundy 19, przez
użycie kwasu solnego. Wymienioną odstawiono do
szpitala miejskiego w Katowicach. W parę minut
potem odstawiono do tego samego szpitala siostrę
Cecylii Sobczyk, Marię, lat 26, która z powodu usi-
łowanego samobójstwa przez siostrę popadła w stan
obłąkania.

Brynów pod Katowicami. (Najechnie sa-
mochodu na furmankę.) Dnia 26 bm. o go-
dzinie 2.05, jadący ulicą Mikołowską w Brynówie
samochód osobowy, najechał na furmankę rzeźnika
Adamka Karola z Żor, który wioził wyroby mięsne
na targ do Katowic. Furmanka została znacznie
uszkodzona, zaś samochód odjechał w kierunku
Mikołowa. Wypadku w ludziach nie było. Dalsze
dochodzenia w toku.

Nowawies w Katowickiem. (Święto sadze-
nia drzewek.) W dniu 20 kwietnia dzięki wy-
datnej pomocy gminy odbyło się u nas święto sad-
zenia drzewek. Po nabożeństwie przemówił do
młodzieży ks. dyrektor Depoix, wyjaśniając zna-
czenie nroczystości. Po poświęceniu drzewek dzieci
szkoły I. obsadziły ul. Mikołowską i 3 Maja, a ucze-
nice nowowiejskiego seminarjum nauczycielskiego
i dzieci szkoły II. obsadziły ul. Kochłowską. Ogół-
tem zasadzono 250 lip, dębów, jesionów i jaworów.

Kochłowice w Katowickiem. (Pożar.) Dnia
25 bm. o godz. 10.15 wybuchł pożar w lesie przy
torze kolejowym Kochłowice-Ligota, który objął
około 3 morgi lasu. Przybyła straż pożarna w
przeciągu jednej godziny zdołała pożar zlokalizo-
wać. Zapalenie powstało od wypadających isker
z lokomotywy przejeżdżającego pociągu.

Z Świętochłowickiego.

Król. Huta. (Budowa szkół.) Do progra-
mu inwestycyjnego miasta na rok 1928 należy rów-
nież budowa nowego gmachu szkoły handlowej, gim-
nazjum handlowego i szkoły kupieckiej przygotowa-
wczej. Budowa tak ważnego obiektu dowodzi, że i
w Królewskiej Hucie problem dalszego ulepszenia,
stosunków w szkołach fachowych stał się aktualnym.
Można to choćby z tego wnioskować, że i tutaj dą-
żenia idą w kierunku ulepszeń zastosowanych w in-
nych wielkich miastach, które dążą do zniesienia —
szkół dokształcających formy obecnej. Szkoła przygo-
towawcza ma przygotować wszystkich tych uczni,
którzy zamierzają uczęszczać do gimnazjum lub do
szkoły handlowej. Nauka jest pomyślana w formie
kursów, prowadzonych przez cały rok. — Nowy ten
gmach stanie na ulicy Urbanowicza, koszt zaś wy-
noszą około 1.300.000 zł. — Nowa szkoła ludowa,
którą w tym roku miano budować, nie powstanie, na-
tomiasz nowa budowa zostanie przeprowadzona w
następnym roku i to w miejscu obecnych, szkoły II
i XVI, których budowa jest tak przestarzała, że na-
wet przebudowa już się nie opłaca. Aby jednak ure-
gulować obecne nieznosne stosunki w szkołach i ich
przepelnienie, Magistrat stara się z całą energią — o
zwrot wszystkich dotąd zajętych pokoi szkolnych dla
celów mieszkalnych, które po odpowiedniej renowa-
cji natychmiast zwrócone zostaną do użytku szkol-
nego. Tak np. rodziny uchodźców opuściły już gmach
szkoły XV, po wskazaniu im innych pomieszczeń. Ta-
kie same zmiany zostaną przeprowadzone i w innych
szkołach, przez co dodatnio zostanie polepszone po-
mieszczenie dzieci w szkołach powszechnych.

Hajduki Wielkie w Świętochłowickiem. (Tokarze
rur wiertniczych w hucie „Bismarka“ pra-
cować będą na 8 godzin). Od dłuższego czasu
już trwa walka tokarzy rur wiertniczych w hucie „Bis-
marka“ o zaprowadzenie dla nich 8-godzinnego dnia
pracy. Nieporozumienia te zostały załatwione naresz-
cie przychylnie dzięki długotrwałym zabiegom rady za-
łogowej i przychylnemu traktowaniu sprawy przez ko-
misarza demobilizacyjnego inż. Galotę. Tokarze rur
wiertniczych w najbliższych dniach pracować będą 8
godzin na dobę. (n)

Nowe Hajduki w Świętochłowickiem. (Szczep-
ienie dzieci i starszych). Zarząd gminy po-
daje niniejszem do publicznej wiadomości, że rodzice i
opiekunowie dzieci urodzonych w roku 1927 i starszych
dotychczas jeszcze nie, albo bez skutku szczepionych
dla których nie otrzymali wezwania ze strony tut. urzę-
du, celem przyprowadzenia tychże do szczepienia prze-
ciw ospie, winni się zgłosić przed terminem szczepienia
w urzędzie gminnym pokój nr. 1, przedkładając metry-
kę urodzenia dziecka mającego być szczepione. Szczep-
ienie odbędzie się w dniu 7 maja b. r. dla urodz. w ro-
ku 1927 i starszych o godz. 1³⁰, a dla dzieci szkolnych
o godz. 4-tej po południu w sali p. Geringa przy ul. 3-go
maja nr. 4. Ogłędziny odbędą się tygodniem później, t.
j. dnia 14 maja br. o tym samym czasie i w tym samym
lokalu. W myśl § 9 ustawy o przymusowym ochronie-
niu szczepienia przeciw ospie z dnia 19. 7. 1919 r. (Dz.
Ust. Rz. P. nr. 63, poz. 372) i ogłoszenia „Gazety Po-

wiatowej" z dnia 13. 1. 1923 r., osoby wzbraniające się przed szczepieniem będą karane w drodze administracyjnej grzywną do 200 złotych lub aresztem do 14 dni.

Zgoda w Świętochłowickiem. (Z życia towarzysztw). W piątek, dnia 20 b. m. odbyło się nadzwyczajne walne zebranie Tow. Polek. Po przeczytaniu protokołu zdała skarbniczka p. Kuźniarska sprawozdanie z kasy. Następnie p. Chwałowa z N. Hajduk podziękowała staremu zarządowi i wypowiedziała kilka słów na temat szkoły polskiej. Poproszono p. Twardocha, prezesa „Zespołu polskich stowarzyszeń”, do przeprowadzenia wyborów nowego zarządu, do którego weszli: pp. Anna Twardochowa przewodnicząca, Anastazia Wojtyczkówna zastępczyni, Franciszka Prochotowa sekretarka, Gertruda Ciesielska zastępczyni, Maria Królikowska skarbniczka, Julia Markowa zastępczyni, Mikołajczakowa, Radojewska i Wasielewska ławniczki, zaś pp. Kwaśna i Botorowa na rewizorki kasy. Na propozycję p. Twardocha wybrano jeszcze na każdą dzielnicę po jednej lub dwie osoby zaufania do werbowania członków. Następnie p. Twardoch podziękował staremu zarządowi za jego moźolną pracę, dzięki której towarzystwo powiększyło się o 100 członków. Przewodnicząca p. Twardochowa, obejmując przewodnictwo, prosiła o gorliwą współpracę dla dobra związku i naszej ukochanej Ojczyzny. Przystąpiono do wolnych głosów, w których p. prezes „Zespołu” przedstawił program na dzień 2 i 3 maja b. r. i prosił, aby wszystkie Polki brały udział w pochodzie do kościoła. Podniósł także sprawę wpisów dzieci do szkoły polskiej, apelując do wszystkich zebranych, aby nie pozwoliły swoim sąsiadkom na zaprzecanie swoich dzieci. W końcu przystąpiono do utworzenia oddziału „młodych Polek”. Zapisali się zaraz około 25 członków i wybrano zarząd w składzie następującym: p. Huczyńska przewodnicząca, p. Langhamerówna zastępczyni, p. Józefiówówna sekretarka, p. Mikołajczakówna zastępczyni, p. Hornikówna skarbniczka, p. Gajkówna zastępczyni. Na zakończenie odśpiewano „Rotę” i zebranie zakończono hasłem „Bóg, Rodzina i Ojczyzna”.

Nowy Bytom w Świętochłowickiem. (Wspaniały sukces polski przy wyborach do rady urzędniczej). W dniach 25 i 26 kwietnia r. odbyły się wybory do rady zakładowej Friedenshütte Sp. Akc. Wynik wyborów do rady urzędniczej jest następujący: Lista polska otrzymała 257 głosów czyli 4 mandaty, lista niemiecka 271 głosów czyli również 4 mandaty. Powyższy rezultat nazwać można wspaniałym sukcesem polskim. Dotąd bowiem zwykle Niemcy przy wyborach uzyskali 7 mandatów a Polacy tylko 1 mandat. Obecnie dzięki intensywnej pracy urzędników zorganizowanych w Polskim Związku Pracowników P. Z. P. udało się odwrócić od obozu przeciwnego wielu pracowników, którzy z tych lub innych powodów do niedawna należeli jeszcze do związków niemieckich. Wpływy niemieckie w Friedenshütte Sp. Akc. poważnie się zmniejszyły. Do zwycięstwa przyczynili się przede wszystkim techniczni pracownicy umysłowi, za co należy się im specjalne uznanie.

Orzegów w Świętochłowickiem. (Protest przeciwko Callesowi). W niedzielę, dnia 22 kwietnia odbyło się zebranie miesięczne Towarzystwa katolickich mężów pod opieką św. Michała przy udziale 112 członków. Na zebranie to przybył nasz Przew. ks. radca duchowny Sigula, który przemówił na temat: „Prześladowania katolików w Meksyku”, poczem uchwalono następującą rezolucję: „My, członkowie Tow. kat. mężów z Orzegowa, zebrani dnia 22 kwietnia w liczbie 112 jednogłośnie zakładamy protest przeciw krwawym czynom, jakich dopuszcza się rząd meksykański na katolikach w Meksyku. Nie możemy milczeć, gdy nasi bracia w wierze pod rządami p. Callesa cierpią prześladowanie, podobne do prześladowania pierwszych chrześcijan za rządów Nerona i Dioklecjana. To co nasi bracia w Meksyku cierpieć muszą, jest zaprzeczeniem wszelkich praw chrześcijańskiej moralności, jest „policzkiem” wymierzonym cywilizacji. Wspominając żywo ucisk, jaki przechodzić muszą, współczujemy z ich losem i składamy hołd ich nieustraszonej od-

Gielda pieniężna i towarowa.

Katowickie kursy bankowe
w dniu 26 kwietnia 1928 r.

Płacono: za 100 złotych 46.81 marek niemieckich; za 100 marek niemieckich 213.60 złotych; za dolara amerykańskiego 8.91 złotych; za 100 franków szwajcarskich 172.10 złotych.

Waluty zagraniczne na giełdzie warszawskiej
w dniu 25 kwietnia 1928 r.

Płacono: za dolara amerykańskiego 8.88 złotych; za funt szterlingów angielskich 43.41 złotych; za 100 franków francuskich 35.02 złotych; za 100 szylingów austriackich 125.12 złotych; za 100 koron czeskich 26.36 złotych; za 100 lirów włoskich 46.86 złotych; za 100 franków szwajcarskich 171.39 złotych; za 100 guldenów holenderskich 358.34 złotych.

Katowickie ceny ziemiopłodów z dnia 26-go kwietnia 1928 r. Płacono za 100 kilogramów franko stacja wojewódzka w walucie złotowej: Pszenica 56—58. Żyto 54—57. Owies 48—50. Jęczmień 51—53. Makuch lniany 56—58. Osucie pszeniczne 37—39. Osucie rżane 38—40. Tendencja spokojna.

Poznańska giełda zbożowa
w dniu 25 kwietnia 1928 r.

Żyto 52.50—54.00. Pszenica 56—57. Jęczmień 42—45. Jęczmień browarowy 49—51. Owies 43.50 do 45.50. Mąka rżana 70 procent 74.25. Mąka rżana 65 procent 76.25. Mąka pszeniczna 34—35. Osucie rżane 38—39. Groch polny 46—51. Groch Wiktorja 60—82. Groch Folgiera 55—65. Ziemiaki fabryczne 6.10—6.30. Ziemiaki jadalne 8.00—8.50. Rzepak (raps) 63—70. Wyka letnia 35—38. Peluska 37—40. Seradela 30—31. Koniczyna czerwona 220 do 310. Koniczyna biała 180—280. Koniczyna szwedzka 290—350. Koniczyna żółta 150—180. Koniczyna w łuskach 70—90. Tymotka 60—63. Łubin niebieski 23—24. Łubin żółty 24.50—25.50. Usposobienie słabe.

wadze i bohaterstwu. W imię podeptanej sprawiedliwości, wiary św. i cywilizacji zwracamy się do rządu Najjaśniejszej Rzeczypospolitej Polskiej, tej Rzeczypospolitej, która ku swej chlubie w ciągu szeregu wieków tylekroć broniła wielkich, ludzkości ideałów, wiary św., sprawiedliwości i wolności, by i dziś jej przedstawiciel stanął w obronie prześladowanych, w razie dalszego nieludzkiego prześladowania zerwał wszelkie z tym krajem stosunki. Równocześnie zwracamy się z prośbą do przedstawiciela rządu meksykańskiego w Warszawie, by doniósł swemu rządowi o naszym stanowisku odnośnie do prześladowania naszych braci i przedłożył mu ze swej strony wniosek rychłego położenia kresu prześladowaniu. W końcu prosimy Ligę Narodów w imię humanitaryzmu, kultury i praw ludzkich, by zechciała założyć swoje veto przeciwko prześladowaniu katolików meksykańskich, aby wreszcie położyć kres postępowaniu, które budzi odrazę w całym świecie cywilizowanym.”

Ruda w Świętochłowickiem. (Walne zebranie okręgowe S. M. P.) W niedzielę, dnia 22-go b. m. odbyło się w Rudzie Śl. walne zebranie zarządów stowarzyszeń młodzieży polskiej okręgu kochłowskiego, na które przybyło około 60 delegatów, reprezentujących wszystkie stowarzyszenia tegoż okręgu. O godz. 8.30 rano odbyło się w kościełku gimnazjalnym uroczyste nabożeństwo, odprawione przez ks. prof. Pajkerta, który wygłosił również kazanie dla zarządów S. M. P. Podczas nabożeństwa młodzież gimnazjalna przystąpiła do generalnej Komunii św. Po nabożeństwie o godz. 11-tej, po otwarciu zebrania przez ks. prof. Pajkerta i po odśpiewaniu pieśni „My chcemy Boga” składali delegaci zarządów kolejno sprawozdania, z których wynikało, że praca w stowarzyszeniach idzie rażno naprzód i liczba członków stale wzrasta. W dalszym ciągu przystąpiono do wyboru nowego zarządu okręgowego, w skład którego weszli: jako prezes druha Plaza z Bielszowic, jako wiceprezes druha Łukaszczyk

z Rudy, jako sekretarz druha T. Bryś z Rudy, jako zast. sekret. druha Woźnica z Bielszowic, jako skarbnik druha Szczyrba z Goduli, jako naczelnik sportu druha Mańka z Kochłowic, jako drugi naczelnik sportu druha Tułaj z Rudy. Ponadto wygłoszone zostały wykłady i to przez ks. prof. Pajkerta o rozbudowie organizacyjnej okręgu i planowej pracy na przyszłość, zaś przez druha prezesa okręgowego Łukaszczyka o korzyściach, jakie nam daje przynależność do S. M. P. Po krótkiej przerwie obiadowej obradowano w dalszym ciągu nad sprawami związkowymi przyczem wyłoniła się żywa dyskusja. Później ks. prof. Pajkert wygłosił drugi wykład: „Nowy zarząd S. M. P. przy pracy”, charakteryzując w nim każdego poszczególnego członka zarządu, jaki powinien być, aby celowa praca jego przyniosła pożądany owoc. Po odśpiewaniu: „O święty Kraju nasz” patron okręgowy ks. prof. Pajkert zachęcając zebranych do dalszej wytrwałej i intensywnej pracy zamknął zebranie hasłem „Gotów”. W podniosłym nastroju wracali uczestnicy konferencji do swych placówek pracy.

Z Pszczyńskiego

Pszczyzna. (Kredyty na zakupy zasiewów i sadzonek) Z końcem lutego b. r. Powiatowa Kasa Oszczędności w Pszczyźnie przystąpiła do udzielania kredytów na zakupy szlachetnych odmian zasiewów i sadzonek. Rozumie się, że z kredytów tych mogli także korzystać rolnicy na zakup ziemniaków wolnych od raka. Zainteresowanie tą tak ważną dla plantatorów ziemniaków sprawą jest stosunkowo małe. Wynika z tego, że zaraza raka ziemniaczanego bądźto nie zagraża albo też jest zlekceważona. Wszyscy rolnicy, którzy sadzenia jeszcze nie dokonali, powinni na to zwrócić uwagę.

Mikołów w Pszczyńskim. (Stowarzyszenie mężów katolickich) urządziło zeszłej niedzieli, dnia 22 kwietnia b. r. zebranie protestacyjne przeciw barbarzyńskim rządóm Callesa w Meksyku. Ks. patron Madla wygłosił referat na temat „Antykościelna polityka”, omawiając przytem szczególnie prześladowania i gwałty, których się dopuszczają w Meksyku wrogowie Kościoła na wielkiej liczbie bezbronnych katolików mężów i niewiast i nawet dzieci małoletnich. Postanowiono kołatać, krzyczeć i protestować tak długo, dopóki świat cały się nie opamięta i usunie hańby kultury katów meksykańskich. Zebranie uchwaliło odpowiednią rezolucję, którą wysłano do generalnego sekretariatu Ligi Katolickiej w Katowicach.

Z Rybnickiego

Rybnik. (Budowa koszar dla wojska). Na ostatnim posiedzeniu rady miejskiej obradowano nad sprawą zaciągnięcia przez miasto 4-milionowej pożyczki na budowę koszar dla wojska. Zbudowane być mają koszary dla jednego względnie więcej batalionów i domy mieszkalne dla oficerów, jak i dom administracyjny oraz potrzebne magazyny. Koszary stanąby między ulicami Zebrzydowską i Raciborską. Na ten cel miasto gotowe jest oddać 10 mórg polskich terenów oraz światło, wodę i kanalizację. Ponadto miasto odda obszar wielkości 2 ha na boisko sportowe dla wojska.

— (Zgon pierwszego prokuratora). Przed kilku dniami zmarł w Lwowie prokurator przy tutejszym sądzie p. Wajdowicz na przeciągu choroby ocznej. Sąd w Rybniku wysłał na pogrzeb delegację, składającą się z pp.: Nodzyńskiego ze strony sędziów, Gaglewicz z ramienia izby karnej, Kubiny z prokuratury i Notłocha z więziennictwa. Delegaci złożyli wieniec na trumnie.

— (Zmarła wskutek otrucia). W tych dniach w okolicznościach bardzo podpadających zmarła niejaka Majwaldowa. Krajanie zwłok wykazały otrucie.

Godów. (Odpust). W niedzielę, dnia 29 b. m. odbędzie się w tutejszej parafii doroczny odpust.

Wilcza Góra w Rybnickiem. (Rozmowa telefoniczna.) Dyrekcja poczt i telegrafów donosi: Z dniem 1 maja uruchomia się Wilczy Górną pośrednictwo telegraficzne z publiczną rozmównicą tefoniczną.

Piotr Kamiński, Królewska Huta

ulica Wolności, narożnik ulicy Sienkiewicza.

Skład konfekcji męskiej

— pierwszorzędny dział krawiecki —

Rzetelnie i tanio

kupujecie wszelkie sprzęty kuchenne i domowe, przybory do pieców, szamotkę, cement, gwoździe, dźwigary (tregry), papę, drut itd. w

skład żelaza Mikołaj Lakota
Pszczyzna. - Tel. 104.

Mam na sprzedaż

80 kg linów

do zarybienia.

Ceny według umowy.

Rolnik **Paszek Paweł**

Studzinka, p. Pszczyzna.

Agitujecie
za naszą gazetą!

*****

Meridol
antys-kosm.

— CHRONI OD MIGRENY —

WZMACNIA NERWY
OŻYwia
NIEZBEDNY
DOMU I W DRODZIE

ŻADAC
W APTECE I DROGER.

Meridol

*****

Kino Rialto

dawniej Kino Kammer
KATOWICE.

Douglas Fairbanks

jako

CZARNY PIRAT

Kino Palacowe

Katowice

Tajemnica pięknej pani

Najlepszą i najtańszą markę

Obuwia

◆ Polar ◆

poleca w wielkim wyborze

Firma A. Buchman

ZORY, ul. Drzewna 26.

Rozpowszedniajcie naszą gazetę!

Ostatnie telegramy.

Król Afganistanu w podróży.

Berlin. (WTB). Na cześć króla Afganistanu wydał minister Stresemann pożegnalny obiad, w którym oprócz pary królewskiej wzięli udział przedstawiciele rządu i sfer przemysłowych.

Król udaje się do Warszawy, zaś 3 maja przybędzie do Moskwy, gdzie zabawić ma siedm dni. Następnie król udaje się na Krym, skąd pojedzie do Turcji.

Lotnicy niemieccy w drodze.

New York. (WTB). We czwartek rano lotnicy samolotu „Bremen” opuścili na samolocie Forda Greenly Island. Zaniechali oni zamiaru udania się w dalszą drogę na samolocie „Bremen”, gdyż nie dostarczono sani, zapomocą których mógłby się wzniesić w powietrze z terenu lodowego. Oprócz tego okazało się, że niektóre części matoru wymagają gruntownej naprawy. Wobec tego „Bremen” zostanie okrętem sprowadzony do New Yorku.

New York. (WTB). Lotnicy niemieccy po ośmiogodzinnym locie wylądowali w Lake St. Agnes pod Quebec. W piątek rano udadzą się lotnicy w dalszą drogę do Waszyngtonu i złożą tam wieńce na grobie zmarłego lotnika Bennetta.

Nowi ryzykanci.

Paryż. (WTB). Dwóch lotników francuskich Guilbaud i Cuverville zamierzają dokonać także lotu do Ameryki na specjalnie skonstruowanym samolocie wodnym Lathama. Przygotowania do tego lotu trwają już od dłuższego czasu. We czwartek wznieśli się lotnicy w powietrze, aby dokonać ostatniego lotu próbnego. W samolocie znajdują się oprócz lotników dwaj mechanicy i telegrafista iskrowy.

Pomoc dla Koryntu.

Rzym. (WTB). Rząd włoski wysłał trzy statki wojenne do Koryntu, na których znajduje się żywność dla ofiar katastrofy trzęsienia ziemi, zebrana przez włoski Czerwony Krzyż.

Nowe chmury na Bałkanie.

Białogród. (Pat.) Na dzisiejszym posiedzeniu Skupczyny zgłoszona została sensacyjna interpelacja do ministra spraw zagranicznych. Interpelacja wskazuje na pogłoskę, że Włochy mają zamiar w niedługim czasie zawrzeć unję celną z Albanią i proklamować także protektorat nad Albanią i to podobno jeszcze przed 28 lipca, w którym to dniu upływa moc prawna paktu przyjaźni Jugosławii z Włochami. Interpelanci zapytują rząd, czy wiadomo mu cokolwiek o zamiarze Włoch i jakie kroki podejmie Jugosławia, aby uwolnić raz na zawsze Albanię od opieki włoskiej.

Groźne położenie w Bombaju.

Londyn. (WTB). Strajk w zakładach tkackich Bombaju ogarnął także prawie wszystkie te fabryki, które jeszcze się opierały. Już tylko niewiele zakładów pracuje. Liczba strajkujących przekracza 150.000. Wobec groźnego położenia, jakie wytworzyło się przez strajk, gubernator Wilson powrócił ze swej letniej rezydencji do Bombaju. Władze są poważnie zaniepokojone.

Briand zdrowszy.

Paryż. (WTB). Stan zdrowia Brianda zaczyna się poprawiać. Gorączka nieco opadła. Ogólny stan jest zadowalniający. Lekarze stwierdzili, że żaden z organów nie jest zaatakowany. Wobec tego upadają alarmujące pogłoski, jakie ukazały się w prasie w związku z chorobą Brianda.

Berlin wrogiem Kościoła.

Berlin. (WTB). Od dłuższego czasu toczy się w Berlinie walka z powodu zarządzenia magistratu, na mocy którego w szpitalach miejskich miała być zniesiona opieka duchowna i nabożeństwa. Obecnie sprawą tą zajmowała się rada miejska, złożona w większości z socjalistów i komunistów. Po dłuższych rozprawach na czwartkowym posiedzeniu większość socjalistyczna uchwaliła, że w szpitalach nie wolno odprawiać wspólnych nabożeństw. Natomiast na życzenie poszczególnych pacjentów mogą duchowni spełniać opiekę duchowną.

Program radiowy.

Sobota, 28 kwietnia.

Katowice, fala 422 m.

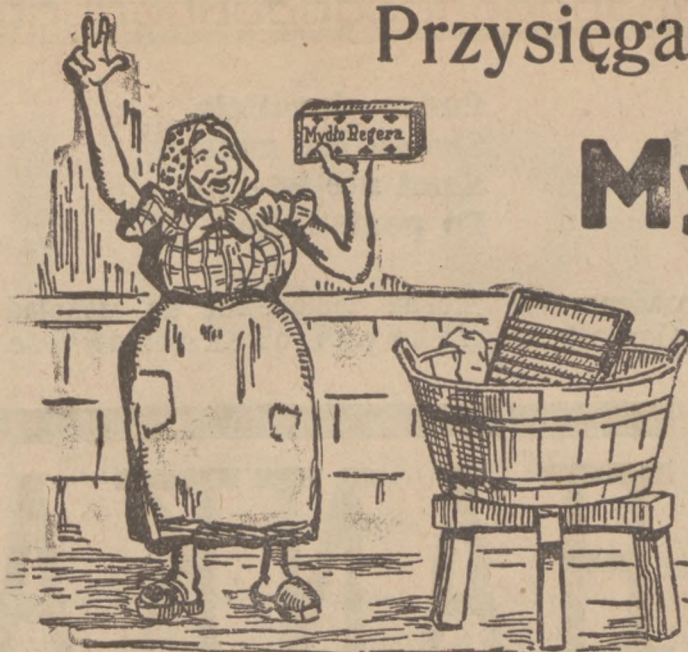
16.20 Komunikaty Polskiego Związku Zrzeszeń Gosp. Woj. Śl. — 16.40 Odczyt — 17.05 Komunikaty — 17.20 Wykład historii Polski — 17.45 Program dla dzieci z Warszawy — 18.15 Koncert popołudniowy z Warszawy — 18.55 Skrzynka pocztowa dla dzieci — 19.15 Rozmaitości — 19.35 Odczyt z cyklu: Skarbowość państwowa — 20.30 Transmisja z Warszawy: Operetka w 3 aktach W. Jacobiego „Targ na dziewczęta” — 22.00 Sygnał czasu i komunikaty — 22.30 Muzyka taneczna.

Przysięgam tylko na

Mydło Regera

znane powszechnie
ze swej niezrówna-
nej jakości już od

70 lat

Warszawa, fala 1.111 m.

12.00 Sygnał czasu, komunikaty oraz muzyka z płyt gramofonowych — 15.00 Komunikaty meteorologiczny i gospodarczy — 15.30 i 16.00 Odczyty dla maturzystów szkół średnich — 16.40 Odczyt: Ustrój gminy miejskiej — 17.20 Radiokronika — 17.45 Program dla najmłodszych — 18.15 Koncert popołudniowy — 19.05 Komunikat rolniczy — 19.15 Rozmaitości — 19.35 Odczyt — 20.30 Operetka w 3 aktach W. Jacobiego „Targ na dziewczęta” — 22.00 Sygnał czasu i komunikaty — 22.30 Muzyka taneczna.

Kraków, fala 566 m.

12.00 Sygnał czasu, hejnał z wieży Mariackiej, komunikaty oraz muzyka z płyt gramofonowych — 15.00 Komunikaty meteorologiczny i gospodarczy — 15.30 do 16.25 Transmisja z Warszawy odczytu dla maturzystów szkół średnich — 16.40 i 17.20 Odczyty — 17.45 Transmisja programu dla najmłodszych z Warszawy — 19.05 Komunikat rolniczy — 19.15 Rozmaitości — 19.35 Transmisja odczytu z Warszawy — 20.00 Hejnał z wieży Mariackiej — 20.05 Odczyt: Przegląd polityki zagranicznej z ub. tygodnia — 20.30 Transmisja operetki z Warszawy.

Poznań, fala 344.8 m.

7.15 Gimnastyka poranna — 12.00 Muzyka gramofonowa — 17.20 Gawęda harcerska — 17.45 Odczyt — 18.10 Koncert — 19.15 i 19.35 Odczyty — 20.00 Komunikaty gospodarcze — 20.30 Audycja wesoła — 22.00 Sygnał czasu i komunikaty — 22.40 Muzyka taneczna — 24.00 6-ty koncert nocny orkiestry salonowej i jazzbandowej.

Wrocław, fala 322.6 m.

Gliwice, fala 250 m.

16.00 Książki doby dzisiejszej — 16.30 Koncert muzyki lekkiej — 18.00 Filmy tygodnia — 18.15 Dzieś minut esperanta — 18.25 Lokalne zagadnienia gospodarcze — 18.50 Odczyt — 20.00 Przedstawienie w operze miejskiej w Berlinie, opery w 2 aktach Mozarta „Flet zaczarowany”.

Berlin, fala 483.9 m.

15.30 Odczyt — 16.00 Pogadanka medyczno-higieniczna — 16.30 Recytacje humorystyczne. Następnie muzyka salonowa — 18.40 i 19.05 Odczyty — 20.00 Transmisja z opery miejskiej, opery w 2 aktach Mozarta „Flet zaczarowany”. W przerwach komunikaty, wiadomości, sygnał czasu i sport. Następnie muzyka taneczna.

Wiedeń, fala 217.2 m.

11.00 Poranek muzyczny — 16.00 Muzyka popularna — 17.30 Odczyt i recytacje — 19.00 Akademia muzyczna — 20.05 Sztuka ludowa w 3 aktach Anzengruber „Der Meineidbauer”. Następnie muzyka taneczna.

Niedziela, 29 kwietnia.

Katowice, fala 422 m.

10.15 Transmisja nabożeństwa z katedry poznańskiej — 12.00 Sygnał czasu, komunikat lotniczo-meteorologiczny oraz hejnał z wieży Mariackiej — 12.10 Transmisja z Filharmonii warszawskiej — 14.00 Odczyt religijny z cyklu: „Światopoglądy” (wygł. ks. prałat Kapica z Tych) — 14.20 Pogadanka z działu: „Ogrodnik śląski” (wygł. p. Wł. Włosik, kierownik Wydziału Ogrodnictwa Śląskiej Izby Rolniczej) — 14.40 Odczyt rolniczy z Warszawy — 15.15 Transmisja koncertu popołudniowego z Filharmonii warszawskiej — 17.20 Rozmaitości — 19.10 „Bery i bojki śląskie” (wygł. Karlik z Kocendra, prof. St. Ligoń) — 19.35 Odczyt p. t. „Ze świata — odkrycia, zdarzenia, ludzie” (wygł. inż. Stanisław Nitsch) — 20.00 Transmisja z Warszawy: Odczyt z cyklu: „Chiny — ich przeszłość i teraźniejszość” Cz. V (wygł. prof. B. Richter) — 20.30 Koncert wspólny stacji Warszawa i Kraków — 22.00 Sygnał czasu, komunikat lotniczo-meteorologiczny, P. A. T. i sportowy — 22.30 Transmisja muzyki tanecznej.

Teatr Polski w Katowicach

„Konrad Kędzierzawy”.

W dniu Święta narodowego 3-go Maja występuje Teatr Polski z premierą legendy śląskiej w 7 obrazach Jana Nikodema Jaronia w układzie inscenizacyjnym dyr. Leona Schillera p. t. „Konrad Kędzierzawy”. Dyrekcja Teatru i kierownictwo artystyczne dokładają wszelkich starań, aby dzieło śląskiego autora wystawić z całym pietyzmem, oraz przepychem tak dekoracyjnym jak i kostiumowym. W przedstawieniu „Konrada Kędzierzawego” wezmą udział: cały zespół artystów dramatu, chór miejscowych kół śpiewaczych, orkiestra, oraz tłumy statystów. Ilustracje muzyczne do „Konrada Kędzierzawego” skomponował kapel. K. Bończa-Tomaszewski. Nowe dekoracje podług pomysłu art. malarza prof. Stanisława Ligonja. Reżyserują dyr. art. W. Nowakowski i St. Skalski.

Repertuar.

Sobota, dnia 28 b. m. o godz. 7-mej „Tannhäuser”
Wtorek, dnia 1-go maja „Trubadur”.

Teatr Polski na prowincji.

Piątek, dnia 27 b. m. „Dożywocie”, Rybnik.
Niedziela, dnia 29 b. m. „Don Juan”, Król. Huta.
Niedziela, dnia 29 b. m. „Hrabina”, Nowy Bytom.
Poniedziałek, dnia 30 b. m. „Madame Butterfly”, Tarnowskie Góry.
Poniedziałek, dnia 30 b. m. „Dożywocie” o godz. 3.30 dla szkół, Król. Huta.

Odpowiedzi redakcji.

A. K. Kończyce. Podany bank znajduje się w likwidacji i wątpliwy, czy Pan co otrzyma.

A. K. 74. Za dług, powstały z budowy domu, odpowiadają obaj małżonkowie wspólnym majątkiem.

K. Debieńsko. W sprawie pożyczki radzimy zwrócić się do którego z banków lub kas pożyczkowych, które podają warunki udzielania pożyczki.

Nr. 100 Gospodarz. Składki do ubezpieczenia od wypadków w rolnictwie oblicza Zakład Ubezpieczeń na podstawie podatku gruntowego i ilości przepracowanych dni roboczych.

J. Św. Ruda. 7,50 mkn. komornego w dniu 1. VIII. 1914 r. wynosi obecnie 9,22 złotych.

M. B. Woźniki. Radzimy zwrócić się do Administracji Spółki Brackiej z wnioskiem o zaliczkowe płaćenie pensji inwalidzkiej. Podany bank znajduje się w likwidacji.

Sprawy towarzystw.

Katowice. Miesięczne posiedzenie Katolickiego Kółka Abstynentów odbędzie się w niedzielę, dnia 29 kwietnia b. r. po południu o godzinie 3-ciej w Domu Związkowym przy kościele św. Piotra i Pawła. Zaprasza się wszystkich członków i zwolenników trzeźwości.

Wielkie Hajduki. Miesięczne posiedzenie Katolickiego Kółka Abstynentów odbędzie się w niedzielę, dnia 29 kwietnia b. r. po południu o godz. 5-tej w Domu Związkowym na małej sali. Zaprasza się wszystkich członków i zwolenników trzeźwości.

Szopienice. Miesięczne posiedzenie Katolickiego Kółka Abstynentów odbędzie się w niedzielę, dnia 29 kwietnia b. r. po południu o godz. 4-tej w klasztorze. Referat wygłosi członek Katolickiego Zarządu Diecezjalnego Abstynentów na Śląsku. Zaprasza się wszystkich członków i zwolenników trzeźwości.

Nakładem i czcionkami firmy „Katolik” spółka wydawnicza z ogr. odp. w Bytomiu Śląsk Opolski. — Za redakcję odpowiada Franciszek Godula w Król. Hucie.

Adwokat Jan Piotrowski w PSZCZYNIE

zawiadamia, że Pan Minister Sprawiedliwości
zamianował go

notariuszem

na obwód Sądu Apelacyjnego w Katowicach.

Kancelarię adwokacką i notarialną pro-
wadzi w Pszczynie, Rynek, dom Banku Lud.

Smaczna! Treściwa!

Polecana przez lekarzy.
Wzmacnia organizm, zapewnia normalny
rozwoj.
Do nabycia w aptekach i drogerjach.

BANK LUDOWY

Sp. z o. n.

w Świętochłowicach, ul. Wolności 9

Przyjmuje depozyta za wypowie-
dzeniem dziennym, tygodniowym, mie-
sięcznym, kwartalnym i półrocznym za
wysokim oprocentowaniem i

udziela pożyczek pod bardzo do-
godnymi warunkami.

Fr. Tyrakowski

ul. Wolności 38. **Król. Huta** ul. Wolności 38.

Pracownia

eleganckiej odzieży męskiej podług miary.

Wykonywanie wytwornej garderoby dla panów na miarę
podług najnowszych żurnali pod gwarancją modnego kroju.

Zamówienia na bardzo dogodnych warunkach.

PP. urzędnikom udziela się stosownego kredytu.

Wielki wybór materij krajowych i zagranicznych
zawsze na składzie.

Na życzenie przychodzi z próbami materij w dom.

BANK LUDOWY

Spółdz. z odp. ogr.

w NOWEJ WSI

Załatwia wszelkie czynności bankowe

Przyjmuje wkłady oszczędnościowe na dogodnych warunkach.

Członkom udziela kredytu.

+ Nagrobki wszelk. rodzaju

z granitu, marmuru i piaskowca dostarcza nad-
zwyczaj tanio.

Wielki skład **GOTOWYCH POMNIKÓW.**

Wykonuje się także **krzyże przydrożne i odnawia**
stare pomniki.

Józef Becke, Pszczyna GS.
ulica Dworcowa nr. 8.

Sławika zakład leczniczy i lecznica parafinowa

Król. Huta, ulica Wolności 90.

Zadziwiałe wyniki wyleczenia wszystkich chorób i cierpień
nawet takich, które już uznano za nieuleczalne.

Natychmiastowe uspokojenie bólów nieszkodliwymi środkami:
—: Liczne podziękowania i uznania: —:

Badanie moczu i płwcin.

Godziny przyjęć: w dni robocze, niedziele i święta.

Cudze chwalicie,
Swego nie znacie,
Sami nie wiecie,
Co posiadacie.

Czterowiersz ten można zastosować do czekolad i wyro-
bów Górnośląskiej fabryki czekolady i cukrów

HANKA

Sp. Akc.

Siemianowice G. Sl.

które nie ustępują pod żadnym względem obcym wyro-
bom a są znacznie tańsze. Śląskie wyroby, wytworzone
na Śląsku za śląskie kapitały, winny być najmiłsze dla
każdego Ślązaka. Również wszyscy mieszkańcy Polski po-
winni popierać śląski przemysł.

Skład delikatesów, konserw, likierów

Hurtowny handel win

poleca dobrze pielęgnowane wina:

czerw. Bordeaux i burgundzk.	za ca 3/4 l. fl.	od 4.50 zł
białe Bordeaux i burgundzk.	" "	od 6.00 "
stare węgierskie i Tokajskie	" "	od 7.50 "
austrjackie białe i słodkie	" "	od 4.90 "
Mosel	" "	od 4.90 "
Reńskie	" "	od 7.50 "

Malaga, Tarragona, Mistell'a Samos
Sherry, Madaira, Portwein, Vermuth
Cinzano.

Likiery krajowe: **Cognac, Rum, Arak**
Wina Szampańskie w wielk.
wyborze najlepszych firm

Likiery francuskie: **Cognac, Szampań-**
skie w oryginalnych butelkach

Białe i czerwone Bordeaux i Burgundy napełniane
w winnicach.

Skotch, Whisky, Rum Jamaika, Old Arak Batavia.

EMIL MIZERA

ul. Warszawska 6 Telefon 1328.

Udoskonalone maszyny do wyrobu:
dachówki cementowej, pustaków betonowych,
cembrowiny studiennej, żłobów, słupów, płyt,
rur — poleca Fabryka maszyn

Rzewuski i S-ka

WARSZAWA, Ordynacka 7.

Zysk wytwórni betonowej w jednym roku
wynosi około 5000 do 6000 zł.

Żądajcie cenników i objaśnień.

Bank Raiffeisena

Spółdzielnia z ogr. odpow.

Katowice

ulica Gliwicka 3

przyjmuje wkłady i płaci od nich:

a) za wypow. dziennem	7% czyli dyskont Bank. Polsk. — 1%
b) za wypow. miesięcznem	8% czyli dyskont Bank. Polsk.
c) za wypow. kwartalnem	9% czyli dyskont Bank. Polsk. + 1%
d) za wypow. półrocznem	10% czyli dyskont Bank. Polsk. + 2%

Od stóp

do głów

jeden wielki spłot nerwów! Chroniąc
je, chronimy zarazem zdrowie. Każdy
krok wstrząsa całym ustrojem nerwo-
wym. Następuje przedwczesne zużycie
ciała, ogólne podrażnienie, a w dalszej
konsekwencji osłabienie odpor-
ności na trudy
życia codziennego.

Noście obcas
gumowe
BERSONA!

Zapewniają one dobrodziejstwo elastycz-
nego chodu, bez którego nie będziecie
się już mogli obyć.

BLASKOLIN

MYDŁO BENZOLOWE
PIERZE I CZYSZCZYŚCISZCZYN

Patent i wyrob Polski
ODDZIAŁ WIELKIE HAJDUKI

ulica Królewska-Hucka Nr. 11.

Olbrzymi wybór

MEBLI

z własnej stolarni i tapicerni
po cenach fabrycznych

poleca

E. Winkler — Rybnik

ul. Kościelna i św. Jana 2.

Tel. 1040. Konto Bank Polski Rybnik.

NERWOL

Chemika D-ra **FRANZOSA**, jedyny
radykalny i wypróbowany środek
(nacieranie) na

REUMATYZM

klucie z powodu przeziębienia, na
postrzał, ischias i t. p.

ŻĄDAC W APTEKACH.

Wyrób i główna sprzedaż

Apteka **WIKTOROWA**, Gdów, Kopernika 1

Meble

łóżadki - sypialki - pokoje
męskie - kuchnie i wyroby
tapicerskie

dostarcza za gotówkę i na raty

— po cenach bardzo niskich —

Fabryka i skład mebli

Bracia Joiko
RYBNIK, ul. Sobieskiego 3.